

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšera a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: **a) A. A., b) E. A.**, oba zastoupeni JUDr. Martinem Pavlišem, advokátem se sídlem Wilsonova 368, Hlinsko, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 2. 2021, č. j. 30 Az 7/2020 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobců, JUDr. Martinovi Pavlišovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 6 365 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Shora označeným rozsudkem Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2020, č. j. OAM-695/ZA-ZA11-ZA05-2019, a č. j. OAM-694/ZA-ZA11-ZA05-2019, jimiž nebyla žalobcům (manželé) udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem zrušení označených rozhodnutí bylo nedostatečné zjištění skutečného stavu věci a vady v řízení. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

II.

[2] Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatel je přesvědčen, že nebyly splněny podmínky pro zrušení jeho rozhodnutí. Příběh žalobců je úzce navázán a skutkově spojen s tvrzenou novinářskou činností jejich syna, který za ni měl být státními orgány odsouzen, a proto uprchl ze země. Tyto události jsou také důvodem odchodu žalobců ze země původu. Právě z těchto důvodů se stěžovatel soustředil na příběh syna žalobců.

Shledal, že nebyly splněny podmínky pro udělení azylu synovi žalobců, resp. jeho rodině (k tomu stěžovatel poukázal na řízení vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 Azs 346/2020). To má významné následky i pro žádost žalobců, kterou nebylo lze shledat důvodnou. Stěžovatel je názoru, že jeho postup odpovídal i judikatuře Nejvyššího správního soudu (zejména rozsudky ve věci sp. zn. 3 Azs 21/2004 a ve věci sp. zn. 8 Azs 23/2008). Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

III.

[3] Nejvyšší správní soud zaslal kasační stížnost žalobcům k vyjádření. Žalobci ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že skutečnosti tvrzené v kasační stížnosti nepovažují za relevantní. Podle jejich názoru posoudil krajský soud věc v souladu s právní úpravou. Základní povinností správního orgánu je posuzovat každou žádost o mezinárodní ochranu individuálně, hledět na konkrétní životní příběhy a mít vždy na zřeteli, že v mnoha případech při nedostatečném posouzení by mohl tento postup mít fatální následky, které jsou zcela v rozporu s hodnotami, ke kterým se Česká republika hlásí. Žalobci mají za to, že v daném případě postupoval stěžovatel neadekvátním způsobem. Z uvedených důvodů proto žalobci navrhli, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 30.

[6] Kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 16. 10. 2012, č. j. 8 Azs 17/2012 - 37, ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 - 55, ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 435/2017 - 24, ze dne 12. 12. 2019, č. j. 7 Azs 219/2019 - 32). Takových vad se krajský soud nedopustil.

pokračování

[7] Postup krajského soudu odpovídá právní úpravě, obsahu spisu, a není ani v rozporu s judikaturou akcentovanou stěžovatelem - rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Azs 21/2004 a sp. zn. 8 Azs 23/2008. V uvedených rozsudcích nebyla posuzována identická právní a skutková situace. Pro danou věc je přílehavá judikatura, ze které vyšel krajský soud. V případě zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování je třeba aplikovat tzv. test přiměřené pravděpodobnosti: „*Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard „nade vší pochybnost“ v trestních věcech)], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek brozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). Uvedené závěry pak přejímá i pozdější judikatura, např. rozsudky ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, ze dne 17. 4. 2019, č. j. 6 Azs 331/2018 - 34 atp.). Z této judikatury dále plyne, že pokud je byt' jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, správní orgán nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit je z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může správní orgán bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení. Specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je pravidlo „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“ (benefit of doubt). Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl [viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2021, č. j. 7 Azs 346/2020 - 27 (dále též „rozsudek č. j. 7 Azs 346/2020 - 27“)].

[8] Posledně uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu (č. j. 7 Azs 346/2020 - 27) se přitom zabýval situací syna žalobců (od které odvíjeli svou žádost i žalobci), resp. rodiny syna žalobců (manželky a nezletilého syna). V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud posuzoval i tvrzení, které vznáší nyní stěžovatel v kasační stížnosti (vč. nevěrohodnosti syna žalobců). Jeho argumentaci neshledal soud případnou. Mj. uvedl, že: „*V projednávané věci stěžovatel nepovažoval žalobce a jeho azylový příběh za celkově nevěrohodný ve smyslu výše uvedených závěrů. (...) Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že azylový příběh žalobců lze označit za konzistentní a za souladný s dostupnými informacemi o zemi jejich původu, kdy je o Ázerbájdžánu známo, že tamní stav dodržování lidských práv a svobod je špatný, že dochází k zatýkání a věznění osob kritických vůči režimu, novinářů a obecně osob vystupujících proti režimu (viz informace Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 3. 7. 2018; Výroční zpráva Human Rights Watch - Ázerbájdžán, ze dne 18. 1. 2018; Výroční zpráva Amnesty International 2018 - Ázerbájdžán, ze dne 22. 2. 2018; Výroční zpráva Freedom House - Svoboda ve světě 2018 - Ázerbájdžán, leden 2018; Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi, Ázerbájdžán, 2016; vše založeno ve správním spisu). Vzhledem k tvrzení žalobce, že pracoval jako novinář a psal články kritické vůči státnímu režimu, je přiměřeně pravděpodobné, že mohl být terčem pronásledování ze strany státních orgánů. Podle konstantní judikatury zřejšího soudu je třeba za uvedené situace z výpovědi žalobců vycházet a naopak je*

úkolem stěžovatele jakožto správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost jejich výpovědí vyvracejí či zpochybňují, přičemž musí na základě § 3 správního řádu vycházet při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu (...) Zdejší soud nezpochybňuje tvrzení stěžovatele, že ověření autenticity ázerbájdžánských soudních rozhodnutí způsobem požadovaným krajským soudem (žadání vypracování znaleckého posudku) bude pro něj komplikované. Tuto skutečnost však nelze klást k tíži žalobcům, kteří ve správním řízení unesli své břemeno tvrzení a důkazní, a nemůže být ani důvodem pro rezignaci na zákonnou povinnost stěžovatele zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v nezbytném rozsahu pro jeho rozhodnutí. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že krajským soudem požadované doplnění skutkového stavu je zcela nad rámec zákona o azylu a v rozporu s pravidly azylového řízení. Pokud jde o tvrzení stěžovatele ohledně data založení internetového portálu Milli-Xeber.az a jeho následného fungování, jimiž zpochybňoval pravost novinářského průkazu žalobce ze dne 23. 2. 2014 a dokumentu pojmenovaného jako Představení ze dne 1. 12. 2016, a tím i samotnou novinářskou činnost žalobce pro uvedený portál, tato jsou pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku irelevantní. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu totiž není správní orgán oprávněn doplňovat argumentaci neuvedenou v přezkoumávaném aktu až v soudním řízení (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2019, č. j. 3 As 232/2017 - 102, ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 58/2016 - 25 a ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Navíc se jedná o skutečnosti, které stěžovatel uplatnil až poté, co byl vydán napadený rozsudek krajského soudu. K takovým novým skutečnostem Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).“

[9] Ze spisu přitom vyplývá, že příběh žalobců je úzce provázán s příběhem jejich syna, přičemž jak vyplývá z výše uvedeného, stěžovatel v tomto ohledu řádně nezjistil skutečný stav věci, což plně platí i pro nyní posuzovanou věc. Jak správně uvedl krajský soud, úkolem stěžovatele bylo náležitě zjistit skutečný stav věci a důkladně posoudit uplatněná tvrzení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98 atp.). K tomu však nedošlo. Žalovaný se řádně nezabýval ani otázkou možného využití vnitřního přesídlení v rámci Ázerbájdžánu. Postup stěžovatele neodpovídal ani účelu a smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobci nebyli v průběhu správního řízení seznámeni se všemi dokumenty a informacemi, které vedly žalovaného k vydání rozhodnutí (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2004, č. j. 6 A 15/2000 - 63, č. 186/2004 Sb. NSS, ze dne 15. 12. 2004, č. j. 7 As 40/2003 - 61, č. 958/2006 Sb. Nejvyšší správní soud, ze dne 31. 3. 2016, č. j. 9 As 226/2015 - 44, ze dne 14. 12. 2016, č. j. 4 Azs 217/2016 - 40, ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44 atp.). S krajským soudem lze souhlasit i v tom, že povinností stěžovatele nebylo posoudit pouze relevantnost tvrzení syna žalobců, ale i samotných žalobců. Azylový příběh žalobců jistě pramení z okolností, které svým jednáním zapříčinil jejich syn, ale oba žalobci dále sdělili svůj vlastní konzistentní azylový příběh a svoje vlastní problémy, kterým ve vlasti čelili. Mj. upozorňovali na opakované domovní prohlídky a pronásledování, kterému byli vystaveni oni. Pokud měl stěžovatel za to, že se události, které byly oběma žalobci popsány, nestaly, nebo byly nějakým způsobem samy o sobě nevěrohodné, měl ty dle něj sporné informace podrobit testu přiměřené pravděpodobnosti, který lze považovat za důkazní standard pro zkoumání strachu z pronásledování žadatele (viz výše uvedenou judikaturu). I v dalších ohledech (vč. závazných právních názorů) se Nejvyšší správní soud ztotožnil s posouzením provedeným krajským soudem. Jeho závěry plně konvenují právní úpravě a judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[10] Rozsudek krajského soudu nelze považovat ani za nepřezkoumatelný či vadný v intenzitě vyvolávající nutnost jeho zrušení. Krajský soud postupoval v mezích právní úpravy a judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozhodnutí ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013 - 26,

pokračování

ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013 - 26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75 atp.).

[11] Ani žádná další uplatněná stížní argumentace nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud se nedopustil žádného zásadního pochybení při výkladu práva ani nepostupoval v rozporu s judikaturou. Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[12] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2021, č. j. 5 Azs 250/2020 - 36, ze dne 7. 6. 2021, č. j. 1 Azs 76/2021 - 41, ze dne 8. 6. 2021, 2 Azs 37/2021 - 61, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 2 Azs 55/2021 - 36 atp.).

[13] Žalobcům byl krajským soudem ustanoven advokát, který žalobce zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený advokát učinil ve věci jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V souladu s ustanovením § 7 a § 9 advokátního tarifu činí běžně odměna za takový úkon 3 100 Kč. Protože se však jednalo o společný úkon při zastupování dvou osob, náleží advokátovi ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 % (tedy odměna ve výši 2 480 Kč za jeden úkon a jednu zastupovanou osobu, celkem 4 960 Kč). Dále Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Zástupce doložil, že je plátcem DPH, proto bylo přičteno i DPH ve výši 21%, tedy 1 105 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 6 365 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu